Motion

1975/76: 1438

av herr Karlsson i Mariefred m. fl.
om höjt statsbidrag till driftkostnader för folkhögskolor

Enligt förordningen om statsbidrag till driftkostnader för folkhögskolor (1966:758 med senare ändringar) utgår statsbidrag bl. a. dels till kostnader för avlöning till annan personal än rektor och lärare – s. k. kringpersonal – med, beroende på skolans storlek, 50–150 % av ett indexbundet bidragsunderlag, vilket 1966 fastställdes till 65 000 kr. och för budgetåret 1975/76 uppgår till 135 900 kr., dels till kostnader för pedagogisk utrustning m. m. likaledes med 50–150 % av ett bidragsunderlag om 13 000 kr. Det sistnämnda bidraget är icke indexreglerat.

Konstruktionen med ett indexreglerat bidrag avsåg att säkra en från år till år oförändrad fördelning av lönekostnaderna för den avsedda personalen mellan staten och skolans huvudman. Så har emellertid icke blivit fallet. Till lönekostnaderna har, sedan bidraget konstruerades, lagts en rad lönekostnadspåslag, som huvudmannen har att erlägga. Till dessa påslag tas ingen hänsyn vid den årliga jämkningen av bidragsunderlaget. Härigenom har huvudmannens andel av kostnaderna ökats högst väsentligt. Detta har skapat påtagliga problem för många huvudmän och lett till betydande skillnader mellan olika skolor i omfattningen av den hjälp som ställts till skolledningens förfogande. Härtill kommer att de administrativa uppgifterna vid skolorna ökat i hög grad genom övergången till ett större antal ämneskurser jämsides med eller som komplettering till de tidigare förhärskande längre kurserna. Administrationen har också vuxit genom ökade insatser från många skolors sida inom vuxenutbildningsarbetet i övrigt. Denna utveckling har stått i linje med samhällets vid olika tillfällen uttalade intentioner. Skolornas möjlighet att göra en insats har emellertid i alltför hög grad kommit att bli avhängig av de växlande resurserna hos huvudmännen.

Bidragsunderlaget till kostnader för pedagogisk utrustning har icke justerats sedan det infördes. Sedan dess har en betydande förändring av prisnivån inträtt. Det finns – som framhållits redan i en till 1975 års riksmöte avgiven motion (1975:1363) – anledning räkna med att värdet av bidragsunderlaget numera är föga mer än hälften av det ursprungliga. Samtidigt har behovet av pedagogisk utrustning blivit allt större genom den pedagogiska utvecklingen och förskjutningen mot alltmer aktivitetsbetonade former i undervisningen.

Med hänvisning till att den år 1972 tillkallade folkhögskoleutredningen planerade att slutföra sitt arbete under senare delen av år 1975 avstyrkte utbildningsutskottet (UbU 1975:6) det i motionen 1975:1383 framförda yrkandet om en höjning av statsbidragsunderlaget till kostnader för pedagogisk

utrustning. Riksdagen följde utskottets förslag.

Sedan detta beslut fattades, har en ytterligare urholkning skett av köpvärdet i statsbidraget i fråga. Samtidigt har disproportionen mellan statens och huvudmannens andelar av kostnaderna för den s. k. kringpersonalen ökat. Nackdelarna av den nuvarande bidragskonstruktionen har blivit allt tydligare. Innan en nykonstruktion av formerna för bidragsgivningen till folkhögskolan kan ske, bör emellertid folkhögskoleutredningen ha tagit ställning till folkhögskolans roll i kulturliv och utbildningssamhälle.

Då utredningens huvudbetänkande ännu inte avgivits, står det klart att ev. förslag om en nykonstruktion av bidragsgivningen kommer att dröja. För att göra det möjligt för folkhögskolan att kunna fullfölja sin verksamhet utan alltför betydande avbräck är det därför nödvändigt att för nästa budgetår öka statsbidraget till kostnader för såväl s. k. kringpersonal som pedagogisk utrustning. Skolöverstyrelsen har med hänsyn till övriga kostnadsökningar under anslaget begränsat sig till att föreslå uppräkning av det grundbelopp för statsbidrag till "kringpersonal", på vilket indexreglering sker, från 65 000 kr. till 70 000 kr. och en motsvarande uppräkning av grundbeloppet till pedagogisk utrustning från 13 000 kr. till 15 000 kr. Även om de föreslagna höjningarna icke motsvarar den försämring av statsbidraget som inträtt, bör de kunna godtagas.

Med stöd av det anförda hemställes

1. att det i 8 § i förordningen om statsbidrag till driftkostnader för folkhögskolor upptagna indexbundna grundbeloppet om 65 000 kr. för statsbidrag till kostnader för annan personal än rektor och lärare höjes till 70 000 kr.,
2. att det i samma förordning upptagna grundbeloppet om 13 000 kr. till statsbidrag till pedagogisk utrustning höjes till 15 000 kr.,
3. att av dessa beslut föranledd justering av det av regeringen föreslagna anslaget Bidrag till driften av folkhögskolor för budgetåret 1976/77 vidtas.

Stockholm den 23 januari 1976

GÖSTA KARLSSON (c)
i Mariefred

TAGE SUNDKVIST (c) STURE KORPÅS (c)